

Kombinacije

Autor: Dr Slaviša Orlović | 29.01.2009 - 05:00

Partijski sistem Srbije, kao „mreža konkurentskih odnosa”, nalazi se u procesu rekonfiguracije. DS i SPS, partije koje su bile glavni rivali devedesetih, našle su se u koaliciji. Drugo, dogodila se podela unutar SRS-a.

U odnosu na prethodni period, bitno se menja koalicioni potencijal pojedinih stranaka. Do poslednjih parlamentarnih izbora, najveći koalicioni potencijal imala je DSS. Mogla je u koaliciju sa svima i držala je na vezi skoro sve stranke. Sada se to dobrim delom može tvrditi za DS. Najveća bitka se vodi u ideološkom prostoru desnog centra na koji pretenduje najviše stranaka (DSS, NS, SPO, SNS). Nesporazumi i sukobi dodatno slabe opoziciju, ali ni vladajuća koalicija nije u harmoniji. Najveće posledice na partijski sistem, ipak, imao je raspad SRS-a. Ovaj događaj niko nije predvideo, a svi se ponašaju kao da su to oduvek znali. Najveća i najjača opoziciona stranka potrošila je ogromnu energiju u unutrašnjem konfliktu i cepanju na dve stranke. Bitka za nasleđe, odbore, poslanike, članove i birače neće biti završena sve do novih izbora, a možda ni tada. Iscrpljivanje i međusobni obračun SRS-a i SNS-a, imaju uticaj na partijski i politički sistem. Kompeticija ove dve stranke se odvija centripetalno (ka centru), što ih tera da se ponašaju umerenije kako bi bile prihvatljivije. Kao negativan efekat njihovog trvenja blokira se rad parlamenta. Skupštinska govornica neretko odiše atmosferom Centralne otadžbinske uprave. Cenu plaćaju svi građani jer se usporava zakonodavna aktivnost, zaustavlja rad parlamenta i urušava duh parlamentarizma. Odgovornost vladajuće koalicije za deblokadu parlamentarnog procesa neminovno je tera na kompromise i ustupke. Intenzivnijim dijalogom vlasti i opozicije zamagljuje se njihova granica, ali se nazire i tendencija da se približavamo trenutku kada će u političkom životu Srbije biti moguće kombinacije svakoga sa svakim. Stranke, izgleda, više nisu gadljive jedna na drugu, a koliko su birači, pokazaće neki naredni izbori.